

УДК 336.717.3(045)

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

Студ. Ю.С.Проценко, гр. МгЗФМ-1-16(з)

Науковий керівник доц. В.П. Левченко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є узагальнення теоретичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій удосконалення депозитної політики банку..

Завдання – визначення основних складових депозитної політики банку та підвищення ефективності її реалізації.

Об'єктом дослідження є процес комплексного забезпечення економічної безпеки банківських установ України.

Методи та засоби дослідження. Для вирішення поставлених в роботі завдань використано такі методи дослідження: діалектичний та абстрактно-логічний методи (при проведенні теоретичних досліджень сутності економічної безпеки банківських установ); системний підхід (при формуванні комплексної системи забезпечення економічної безпеки банківської установи).

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. За результатами проведеного дослідження отримані методичні положення та рекомендації, що визначають наукову новизну та полягають у наступному:

- удосконалено методичні положення оцінки депозитної політики банку;
- набуло подальшого розвитку теоретичні підходи щодо сутності депозитної політики банку.

Результати дослідження. Формування ресурсної бази комерційних банків у процесі здійснення пасивних операцій завжди розглядалось у співвідношенні їх до активних операцій. Левова частина фінансових ресурсів банків акумулюється у процесі здійснення депозитної діяльності банку і відповідно залежить від ефективної організації кредитної діяльності. Тому, ефективно управління банківською діяльністю передбачає використання науково обґрунтованих підходів до формування та реалізації депозитної політики. Особливість депозитної діяльності полягає у тому, що здійснюючи пасивні операції банк обмежений у своїх рішеннях певним контингентом вкладників, від яких він залежить набагато більше, ніж від позичальників.

Доцільно відмітити, що кожний окремий банк розробляє власну депозитну політику, оскільки не існує єдиних вимог до даного процесу. Але враховуються загально прийняті принципи, які адаптуються до конкретних соціально-економічних та політичних вимог сьогодення.

Оцінка депозитної політики КБ «Діамантбанк» показала наступне. Загальний приріст пасивів ПАТ «Діамантбанк» за 2016 рік становить 8,4% (567 млн. грн). Даний показник підтверджує високий рівень довіри до банку, якість сервісу і лояльності клієнтів.

Відсоток проблемних кредитів є одним із найнижчих в Україні, що позитивно відображається на фінансових результатах Діамантбанку: проблемні кредити вимагають додаткових резервів; високі резерви впливають на фінансові результати діяльності Банку.

У банку відсутні високоризикові споживчі кредити фізичних осіб. Переважна частина кредитного портфеля Діамантбанку складають кредити юридичним особам, які диференційовані між секторами економіки.

У першому кварталі 2016 року депозитний портфель фізичних осіб банку зріс на 200 млн грн і складає понад 2 млрд грн. Більше 80% клієнтів Банку переоформлюють свої вклади по закінченні строку їх дії.

Банк не залучає дорогі ресурси, а пропонує конкурентоздатні відсоткові ставки, проте вони не є найвищими на ринку роздрібних банківських послуг. Це свідчить про стабільне фінансове становище Банку, відсутність дефіциту коштів і проблем з ліквідністю. Діючі депозитні ставки свідчать про можливість Банку інвестувати залучені кошти у вигідні інвестиційні проекти з мінімальним ризиком.

Залучені депозити Банк інвестує в прибуткові проекти без істотних ризиків.

Важливим джерелом формування ресурсної бази Діамантбанку є депозитні операції, сутність яких полягає у залученні тимчасово вільних коштів клієнтів (бізнесу та домашніх господарств) в банківську систему. Результатом проведення депозитних операцій є отримання Діамантбанком та його клієнтами певних переваг. Так, розміщення грошових коштів у депозити для клієнтів Діамантбанку дає можливість: отримувати стабільний дохід в національній та іноземній валюті у вигляді відсотку протягом певного часу, збільшувати суму своїх заощаджень за рахунок процентного доходу, мінімізувати ризики втрати коштів тощо. Щодо Діамантбанку, то залучення тимчасово вільних коштів у депозити сприяє: підвищенню ліквідності банку, збільшенню обсягів активних операцій та формуванню їх ефективної структури, прискоренню безготівкових розрахунків, зменшенню вартості ресурсів порівняно з міжбанківськими кредитами.

Структурний аналіз показав, що левову частку зобов'язань перед банками складають отримані короткострокові кредити, проте протягом 2014-2015 років вони збільшились з 78,99% до 88,67%.

Заборгованість банку перед клієнтами в 2015 році збільшилась на 1 590 823 тис. грн. (на 46,67%) порівняно з 2014 роком. Причиною таких змін стали зростання на 640 557 тис. грн. поточних рахунків та на 683 972 тис. грн. строкових депозитів юридичних осіб. При цьому на 266 294 тис. грн. збільшились зобов'язання перед фізичними особами. Якщо в 2014 році частка рахунків юридичних і фізичних осіб майже співпадала (51% та 49% відповідно), то в 2015 році їх співвідношення вже становило 61% та 39%. Це свідчить про уповільнення формування фінансових ресурсів за рахунок коштів фізичних осіб.

Галузевий аналіз рахунків дозволяє зробити висновок, що банк має зобов'язання перед широким колом клієнтів різного галузевого спрямування. Зростають зобов'язання підприємствам з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води (на 36044 тис. грн.), операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг (на 94177 тис. грн.), торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (на 399 863 тис. грн.). Зменшились на 44 765 тис. грн. зобов'язання перед підприємствами сільського господарства, мисливства, лісового господарства. В цілому зобов'язання перед клієнтами збільшились на 1590823 тис. грн.

Лідером серед рахунків клієнтів за галузевою ознакою залишаються фізичні особи. Проте, їх частка в загальній заборгованості перед клієнтами протягом 2014-2015 років зменшилась з 49,65% до 39,0%. На противагу, з 34,04% до 39,57% збільшилась частка інших зобов'язань.

Висновки. За результатами дослідження заявленої проблеми можемо підтвердити наукові положення, що депозитна політика банків в першу чергу пов'язана із забезпеченням стабільної ресурсної бази на вигідних для банків умовах та захисту інтересів вкладників та кредиторів.

Ключові слова: депозит, депозитна діяльність, депозитна політика, депозитні інструменти, принципи депозитної політики.